

W trosce o bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców województwa śląskiego Konwent Powiatów Województwa Śląskiego apeluje o pilne działania zmierzające do stabilizacji funkcjonowania szpitali powiatowych na terenie całej Polski oraz o kompleksową reformę systemu finansowania ochrony zdrowia.

Jak czytamy w przyjętym stanowisku, sytuacja finansowa polskich szpitali od wielu lat pozostaje trudna i stanowi jedno z największych wyzwań systemu ochrony zdrowia. Na problem ten wielokrotnie zwracał uwagę również Związek Powiatów Polskich, m.in. w Liście otwartym Prezesa Zarządu Związku Powiatów Polskich z 29 czerwca 2026 r. Główną przyczyną pogarszającej się kondycji podmiotów leczniczych jest niedostosowanie wycen świadczeń zdrowotnych do rzeczywistych kosztów ich realizacji. Dotyczy to przede wszystkim podstawowych oddziałów, takich jak choroby wewnętrzne, chirurgia ogólna, pediatria oraz ginekologia i położnictwo, które stanowią fundament bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Finansowanie tych świadczeń od lat nie pokrywa kosztów ich udzielania, przez co realizacja podstawowych zadań szpitala generuje straty finansowe.

Przedstawiciele powiatów wskazują, że niedoszacowanie wycen świadczeń, przy jednoczesnym wzroście kosztów wynagrodzeń personelu medycznego (w niektórych szpitalach już praktycznie 100% przychodów pokrywa koszt wynagrodzeń), cen energii, leków i materiałów medycznych, prowadzi do systematycznego pogłębiania zadłużenia podmiotów leczniczych. W konsekwencji wiele podmiotów, aby utrzymać funkcjonowanie szpitala, zmuszone jest rozwijać świadczenia lepiej finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia bądź zamykać oddziały, które generują straty. W ocenie samorządowców sytuacja ta stwarza realne zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Blisko 90% szpitali powiatowych wykazuje ujemny wynik finansowy, a wiele placówek znajduje się na granicy utraty płynności finansowej.

W dokumencie zwrócono uwagę, że większość szpitali nie otrzymała finansowania za wykonane świadczenia limitowane za lata 2024–2025. Pomimo wykonania świadczeń szpitale zmuszone są działać i zabezpieczać pacjentów bez należnych środków finansowych. To znacząco ogranicza ich możliwości zapewnienia stabilnego funkcjonowania.

Jako dodatkowy problem wskazano decyzje Narodowego Funduszu Zdrowia dotyczące ograniczenia finansowania świadczeń diagnostycznych. Od 1 kwietnia 2026 r. NFZ finansuje nadwykonania badań tomografii komputerowej oraz rezonansu magnetycznego jedynie w 50%, natomiast gastroskopii i kolonoskopii w 60% obowiązujących stawek. Oznacza to powstawanie kolejnej luki finansowej po stronie szpitali, a jednocześnie prowadzi do wydłużania kolejek oczekujących na podstawowe badania diagnostyczne.

Zdaniem przedstawicieli Konwentu konsekwencją takiego modelu jest przerzucanie odpowiedzialności finansowej na szpitale oraz samorządy. Są one zmuszone finansować działalność ze środków własnych lub ograniczać dostępność świadczeń poprzez wydłużanie kolejek. Najbardziej dotkliwie odczuwają to pacjenci oczekujący na badania diagnostyczne, które często stanowią podstawę rozpoznania chorób neurologicznych, ortopedycznych czy onkologicznych. „Państwo nie powinno poszukiwać oszczędności kosztem pacjentów oraz bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli” – podkreślają.

Przedstawiona sytuacja, jak czytamy, stanowi bezpośrednie potwierdzenie tez zawartych w stanowiskach Zarządu Związku Powiatów Polskich z 2 stycznia 2026 r. oraz 21 stycznia 2026 r., wskazujących na narastający kryzys finansowy systemu ochrony zdrowia. Do dalszego zadłużania szpitali prowadzą:

- wielomiesięczne opóźnienia w finansowaniu wykonanych świadczeń,
- niedostosowanie planów rzeczowo-finansowych do rzeczywistych potrzeb zdrowotnych,
- nieadekwatna wycena świadczeń.

Jednocześnie placówki wykonujące najbardziej podstawowe świadczenia ratujące życie ponoszą największe straty finansowe, podczas gdy lepiej wyceniane, wysokospecjalistyczne procedury pozwalają osiągać dodatnie wyniki finansowe. Taki model finansowania prowadzi do powstawania istotnych nierówności pomiędzy podmiotami leczniczymi i wymaga pilnej zmiany.

Samorządowcy oczekują większej odpowiedzialności państwa za funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia. *„Nie może dochodzić do sytuacji, w której ciężar finansowania niewydolnego systemu spoczywa wyłącznie na samorządach!”* – czytamy w stanowisku. Odpowiedzialność za zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa zdrowotnego powinna być wspólna i spoczywać zarówno na administracji rządowej, Narodowym Funduszu Zdrowia, jednostkach samorządu terytorialnego, jak i podmiotach leczniczych.

Przedstawiciele Konwentu liczą na merytoryczny dialog ponad podziałami politycznymi, ponieważ zdrowie i życie mieszkańców nie powinny być przedmiotem bieżących sporów. Oczekują wdrożenia trwałych rozwiązań systemowych, które zapewnią stabilne finansowanie szpitali i właściwą wycenę świadczeń medycznych oraz zagwarantują mieszkańcom nieprzerwany i równy dostęp do świadczeń zdrowotnych.

W dokumencie wyrażono także poparcie dla postulatów zawartych w Listach otwartych Prezesa Zarządu Związku Powiatów Polskich z 29 czerwca 2026 r. oraz z 25 sierpnia 2026 r. Postulaty te wskazują na pilną potrzebę podjęcia działań legislacyjnych mających na celu uporządkowanie systemu ochrony zdrowia oraz zapewnienie jego stabilnego i adekwatnego finansowania, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji finansowej szpitali powiatowych.

Konwent stanowczo podkreśla również, że w obliczu ogromnych nakładów środków publicznych na inwestycje związane z bezpieczeństwem państwa i obywateli nie można pomijać bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Zapaść finansowa szpitali powiatowych nie jest bowiem wyłącznie problemem ekonomicznym czy organizacyjnym. Stanowi realne zagrożenie dla ciągłości udzielania świadczeń oraz zdrowia i życia obywateli. *„Sprawnie funkcjonujące i stabilne finansowo szpitale powiatowe są jednym z fundamentów bezpieczeństwa państwa”* – czytamy. Dlatego samorządowcy apelują o traktowanie sytuacji szpitali jako pilnego problemu o znaczeniu strategicznym. Wzywają też do niezwłocznych działań, które zapobiegą dalszemu pogłębianiu kryzysu i zapewnią mieszkańcom nieprzerwany dostęp do niezbędnej opieki zdrowotnej.